

A. ÚVOD

Tento materiál představuje účelovou pomůcku pro mapování biotopů. Pro mapovatele je závazný, pokud jej od regionálního koordinátora obdrželi nejpozději při podpisu smlouvy o dílo.

Poznámky vycházejí vesměs ze zkušeností při mapování, nashromážděných v průběhu roku 2001 a soustavně projednaných na semináři dne 6. 3. 2002. Text se vztahuje ke katalogu biotopů (Chytrý M., Kučera T. & Kočí M.: (eds.) (2001): Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha.), ale není jeho plnocenným doplňkem ani jakousi „novelou“ či dokonce další edicí. Na rozdíl od katalogu jsou zde zahrnuty i otázky spíše, ba výhradně metodické (srv. Guth J.: (ed.) (2002): Metodiky mapování biotopů soustavy NATURA 2000 a SMARAGD (metodiky podrobného a kontextového mapování), Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha 3. vyd). Týkají se hodnocení reprezentativnosti a zachovalosti biotopů a také způsobu zákresu.

Poznámky vesměs reagují na konkrétní dotazy a kvůli operativnosti jsou často adekvátně formulovány – pro dílčí problém či území, a to i tehdy, když lze předpokládat obecnější platnost. Jako prevence reálně hrozících nedorozumění v některých případech poznámky říkají jinými slovy „jenom“ to, co je v katalogu již uvedeno.

Poznámky jsou uspořádány podle pořadí biotopů v katalogu, *kurzívou* jsou uvedeny jednak jména taxonů a syntaxonů, jednak doplňky textu katalogu.

Děkujeme všem mapovatelům, koordinátorům i dalším odborníkům, jejichž zkušenosti, podněty a názory (zčásti zde shrnuté a uspořádané) umožňují stále zkvalitňování mapovacích prací a tím celé přípravy soustavy NATURA 2000 v ČR.

B. DOPLŇKY KATALOGU A DALŠÍ POZNÁMKY

- 1) Každý mapovatel má nějaké své měřítko a náhled na vegetaci, které se někdy musí respektovat (resp. nelze mu ho nijak vědecky podloženě vyvrátit). Velmi se taktéž ve výsledcích odráží znalost stejných vegetačních jednotek z jiných částí republiky a jejího okolí. Je tedy pak záležitostí koordinátora, jaké údaje, požadavky, návrhy apod. sdělí mapovatelům buď na společných školeních, jednotlivých kontrolách či poradách apod. Koordinátoři musejí usilovně sjednocovat náhledy uvnitř regionu a domlouvat se s koordinátory sousedních regionů a ústředí musí usilovně sjednocovat náhledy mezi kraji obecně.
- 2) Str. 11, Vysvětlivky k popisu biotopů, Lesnická typologie, doplnit:
„Při převodech z typologických lesnických podkladů může docházet k omylům. Může být chyba v samotném převodu uvedeném v katalogu, což je do značné míry odstraněno novými převodními tabulkami (samostatný svazek). Horší je chyba vzniklá při vlastním typologickém mapování, kdy typolog nebyl dostatečně odborně na výši nebo se pohyboval v mladých porostních skupinách, kde je určení správného typu velmi obtížné a může docházet i k výrazným nepřesnostem. Nejhorší je kombinace obou chyb. Doporučujeme převody vždy ověřovat, nebrat je jako dogma, ale doporučení nebo orientační pomůcku.“
- 3) Str. 12, Vysvětlivky k popisu biotopů, Ekologie, doplnit:
„Všechny uváděné hodnoty nadmořských výšek jsou přibližné a mohou se měnit zejména v závislosti na orientaci svahů, reliéfu apod.“
- 4) Str. 13, Vysvětlivky k popisu biotopů, Mapky rozšíření doplnit:
„Při nálezů biotopu ve čtverci, v němž není indikováno doložené ani předpokládané rozšíření, aniž je ve čtvercích sousedních, je třeba pořídit fytoecologický snímek, v případě nutnosti i nevyvinutých, narušených nebo plošně malých porostů.“

- 5) Biotopy v periodicky průtočných ramenech řek a periodických tůních se mapují podle aktuální vegetace jako biotopy formačních skupin V a M.
- 6) V/M Na stanovištích, kde lze důvodně předpokládat sezónní střídání různých biotopů, se vždy mapuje aktuální stav v době (okamžiku) mapování a možné změny se povinně uvedou v poznámce. Tento problém se neřeší mapováním mozaiky („mozaiky v čase“).
- 7) V1 Poznámky k mapování doplnit
„Mapovat pokud možno v měsících VI.-IX. a zapsat pokud možno všechny přítomné druhy.“
- 8) V1 Poznámka k mapování doplnit:
„Roztroušený výskyt vybraného (jednotlivého) druhu se mapuje jako mozaika příslušné pomocné podjednotky (V1A - V1E) a biotopu V1F.“
- 9) V1 Poznámka k mapování doplnit:
„Stanoviště bez vodních makrofyt, ale s přirozeným nebo přírodě blízkým charakterem dna a břehu se označují V1G.“
- 10) V2 Poznámky k mapování doplnit
„Mapovat pokud možno v měsících V.-IX. a zapsat pokud možno všechny přítomné druhy.“
- 11) V3 Poznámky k mapování doplnit
„Mapovat pokud možno v měsících VI.-IX. a zapsat pokud možno všechny přítomné druhy“
- 12) V3 Poznámku k mapování doplnit:
„Do mapovaného segmentu je možno zahrnout kromě aktuálního výskytu makrofyt i celou plochu tůně nebo jezírka, pokud je v ní výskyt makrofyt alespoň potenciální nebo pokud má zjevně přirozený či přírodě blízký charakter dna a břehu.“
- 13) V4 Poznámky k mapování doplnit
„Mapovat pokud možno v měsících V.-IX.“
- 14) V4 Poznámka k mapování doplnit:
„Porosty aktuálně přítomných vodních makrofyt se označují jako V4A, stanoviště s potenciálním výskytem makrofyt nebo se zjevně přirozeným či přírodě blízkým charakterem koryta jako V4B.“
- 15) R1.2 Luční prameniště bez tvorby pěnovců mohou mít v důsledku lidských zásahů charakter resp. vegetaci jako biotop T1.5 (vlhké pcháčové louky) nebo T1.6 (vlhká tužebníková lada) a v tom případě se tak i mapují; viz též v katalogu Poznámka k mapování na str. 59 nahoře. Výjimečně, zejména ve specifických pedologických a mikroreliefních podmínkách, se mohou mapovat i jako R2.3 (přechodová rašeliniště).
- 16) R1.4 Mapují se i některé porosty zařaditelné do as. *Carici pendulae-Eupatorietum cannabini* (vesměs degradované či eutrofizované). Přítomnost *Carex pendula* neznamena automaticky klasifikaci biotopu T1.10 (vegetace vlhkých narušovaných půd).

- 17) R1.4 Poznámka k mapování doplnit:
„Lze mapovat i formou linie podél vodního toku, pokud se ovšem nejedná o biotopy podmáčených či rašelinných lesů (L2.2 a L10).”
- 18) R2 Struktura a druhové složení doplnit:
„Rámcový fyziognomický rozdíl mezi biotopy R2.2 (nevápnitá mechová společenstva) a R2.3 (přechodová rašeliniště) je dominance hnědých mechů (R2.2) resp. rašeliníků (R2.3) v mechovém patře. Je to vyjádřeno i v názvech obou jednotek.”
- 19) R2 Poznámka k mapování doplnit:
„Vzhledem k tomu, že druhové složení do značné míry odpovídá podrostu biotopu L9.2A, lze bodové segmenty na kontaktu nebo v mozaice s L9.2A zanedbat. Při tom je významné hledisko fyziognomie a (předpokládané) dynamiky porostu – vývoje stromového patra.”
- 20) R2.3 Druhová kombinace doplnit:
„*Molinia caerulea*”
- 21) Pokud bylinné patro víceméně odpovídá některému biotopu jednotky R3, ale ve stromovém patře je s relativně vysokou pokryvností přirozeně přítomna *Picea abies*, mapuje se obvykle biotop L9.2A (rašelinná smrčina).
- 22) R3.4 Jedná se o „nefytocenologickou” jednotku, která je využitelná vesměs na dřívě odtěžených nebo rozsáhle a dlouhodobě odvodněných rašeliništích (pouze vrchovištích!). Často je výrazný výskyt *Betula sp.* a *Molinia caerulea*. Nemapuje se, pokud lze vegetaci zařadit do některé z ostatních rašeliništních jednotek (R2.3, R3.1, R3.3). V ČR je tento biotop patrně velmi vzácný; nevyskytuje se v bývalé těžební jámě v NPR Červené Blato. Na místech po těžbě rašeliny nacházíme často jednotku R2.3 (*Sphagno recurvi-Caricion canescentis*), obvykle s dominantami bylinného patra *Molinia caerulea*, *Carex rostrata*, *Juncus effusus*, *Vigna cinerea*.
- 23) S1.2 Poznámka k mapování doplnit:
„Mapují se i skály a droliny bez vegetace cévnatých rostlin porostlé jen mechorosty a lišejníky nebo dokonce jenom řasami. Reprezentativnost se určuje s ohledem na ekologii (přirozeně druhově chudé biotopy vs. potenciálně bohatší, ale zastíněné polohy ve smrkových monokulturách) a na diagnostické druhy mechorostů. V případě výskytu ruderálních druhů se snižuje reprezentativnost na C/D popř. zachovalost na B. Sutě ve výškách nad 1000 m n.m. se řadí k podjednotce S1.2, pokud se na nich vyskytuje kombinace mechů *Hypnum cupressiforme*, *Dicranum scoparium* a různé ploníky (*Polytrichum sp. div.*). Určování mechorostů se doporučuje konzultovat s koordinátorem.”
- 24) S1.3 Druhová kombinace doplnit u *Sesleria albicans*:
„Dm”
- 25) str. 85, S1.5, doplnit
„**Poznámka k mapování.** Podobně jako u jiných biotopů není klasifikace závislá na (ne-) přítomnosti jediného druhu, tj. mapují se i porosty bez přítomnosti *Ribes alpinum*.”
- 26) Některé porosty na sutích je obtížné jednoznačně zařadit a je třeba pořídit fytoocenologické snímky i v oblastech doloženého výskytu v úvahu připadajících biotopů. Asociace *Impatienti-Dryopteridetum* náleží k biotopu S1.2.

- 27) S3, Poznámka k mapování doplnit:
„*Jeskyně se klasifikuje jako přístupná veřejnosti, pokud je snadno přístupná bez zvláštního jeskyňářského vybavení; možné jsou i mozaiky obou pomocných podjednotek. Mapuje se podle plochy svislého průmětu ústí, tj. obvykle jako bod. Výsledky terénního mapování budou doplněny podle ústřední jeskyňářské evidence.*”
- 28) A6 Druhová kombinace, Mechorosty a lišejníky, doplnit u *Rhizocarpon geographicum*:
„Dg”
- 29) Obecně u porostů formační skupiny T se doporučuje relativně větší “přísnost” při hodnocení zachovalosti nebo reprezentativnosti biotopu v důsledku antropogenní degradace oproti sukcesním stadiím po případném opuštění.
- 30) T1.1 Eutrofizací a přisevem degradované smilkové louky se mohou blížit svazu Arrhenatherion. Samotná přítomnost ovsíku však nevede nutně ke klasifikaci biotopu T1.1, zato může být příčinou snížení reprezentativnosti popř. zachovalosti jiných biotopů – pokud jsou klasifikovatelné. Obecně platí, že reprezentativní druhové složení porostů nelze explicitně odvozovat z názvu biotopů.
- 31) V případě příležitostně přepásaných trávníků (při nepřítomnosti *Cynosurus cristatus* a *Lolium perenne*, často v kombinaci s X5) je třeba se rozhodnout mezi T1.1 a T1.3 podle kombinace přítomných druhů, zejména diagnostických. Místní podmínky (management, Dg druhy jiných biotopů) je třeba uvést do poznámky. Obdobně u přechodů T1.1 a T1.2.
- 32) T1.2 Variabilita doplnit:
„*Typy s dominující metlicí trsnatou (Deschampsia caespitosa) se vyvíjejí na opuštěných nebo jen zřídka kosených loukách.*”
- 33) T1.2 Druhová kombinace doplnit:
„Dm Dg *Ligusticum mutellina*”
- 34) T1.4 Druhová kombinace doplnit:
„*Geranium pratense*”
- 35) U psárkových luk se mohou vyskytovat problémy se zařazením do as. *Alopecuretum pratensis* (na jaře Dm *Alopecurus pratensis*) a do as. *Sanguisorbo – Deschampsietum* (koncem léta po sečích Dm *Deschampsia caespitosa* a *Sanguisorba officinalis*). Hrozí nesprávné určení reprezentativnosti, kdyby přítomnost *Deschampsia caespitosa* byla chápána jako degradace. Sezónní variabilita je realita a musí se s ní počítat, v daném případě relativně „mírnějším” hodnocením při mapování pozdně letního aspektu. Nicméně v obou případech se jedná o T1.4. Výskyt, ba i dominance *Deschampsia caespitosa* je přirozeně možná. Viz též pozn. č. 30 (ovsík a ovsíkové louky).
- 36) Porosty s dominující *Carex brizoides* (popř. její monocenózy) se klasifikují především podle vlastností stanoviště a podle geneze. Může to tedy být T1.4 nebo T1.5 (obvykle se sníženou reprezentativností, ale pozor na as. *Scirpo-Caricetum brizoidis*), nebo X7 (degradace T1.3 a T2.3 – přítomnost ruderálních druhů *Cirsium arvense*, *Elytrigia repens*, *Tanacetum vulgare*, *Solidago canadensis* apod.).
- 37) T1.5 Variabilita doplnit do poslední věty za slovo „dominující”:
„*metlicí trsnatou (Deschampsia caespitosa)*”

- 38) T1.5 Poznámka k mapování:
 „*Druhově chudé, opuštěné či degradované louky s přirozenou dominantou se mapují se sníženou reprezentativností. Pokud zarůstají ruderálními druhy a náprava sečením je již pravděpodobně nereálná, pak se mapují jako biotop formační skupiny X.*”
- 39) T1.9 Poznámka k mapování:
 „*Mapují se i porosty bez přítomnosti *Molinia sp.**”
- 40) T2.3 Poznámka k mapování: ignorovat (není třeba rozlišovat podjednotky A a B podle přítomnosti jalovce obecného).
- 41) T8.2 Některé přechodné porosty (k biotopu T2.3) jsou významně ovlivněné způsobem (resp. absencí) péče/obhospodařování. Při klasifikaci lze doporučit jako pomocná vodítka přítomnost *Calluna vulgaris* (T8.2), celkové druhové bohatství (T2.3) a významné zastoupení lišejníků v mechovém patře (T8.2). Biotopy T8.2 a T8.3 lze mapovat i na sekundárních stanovištích (zejména na militárně zraňovaných půdách a na odvalech důlních děl), ale v tom případě se důrazně doporučuje pořídit fytoocenologický snímek (alespoň 2-3 “typové” pro širší oblast).
- 42) K1 Pro mapování této jednotky jako člena mozaiky je rozhodující (relativní) plocha polykormonů *Salix sp.* v segmentu, nikoliv jejich počet.
- 43) Druhotné vrbiny (porosty *Sx. aurita* či *Sx. cinerea* na bažinaté louce, v podstatě náhradní společenstvo olšin či luhů) se klasifikují jako mokřadní vrbiny.
- 44) Plošné křoví s *Corylus avellana* v chladnějších polohách se v zásadě klasifikuje jako K3, ale určitě to může být i přechod k L4 nebo L3; nutno rozhodnout podle fyziognomie a podle bylinného patra.
- 45) Zhruba od fáze (stáří) „zajištěné kultury” se mladé lesní porosty mapují jako les a ne paseka (záleží především na výšce a zápoji).
- 46) U lesa obecně by měla být hodnocena jak druhová kombinace bylin, tak složení dřevin (včetně keřového patra). Je třeba se oprostít od případných romantických představ o lese, kdy hodnotný je v podstatě jen prales.
- 47) Uměle založené porosty geograficky původních (vesměs listnatých – typicky bříza) dřevin: pokud je jen trochu detekovatelné bylinné patro, pak se podle něj mapuje příslušný biotop se sníženou reprezentativností a zachovalostí.
- 48) L1 je možné výjimečně mapovat i podél některých potoků (např. na Křivoklátsku), ale v tom případě je nutno pořídit fytoocenologický snímek.
- 49) L2.1 Při mapování po případné povodni (až několik měsíců) není nutné trvat na přítomnosti diagnostických druhů bylin (v samotné nivě). Výjimečně je tak možné určit např. reprezentativnost B i pokud není v daném segmentu přítomen ani jeden diagnostický bylinný druh. Viz též následující poznámku.
- 50) Při odlišení biotopů L2.1 (horské olšiny s olší šedou) a L2.2. (údolní jasanovo-olšové luhy) není rozhodující výskyt olše šedé, ale vždy bylinné patro a stanovištní podmínky („Ekologie”). Pro L2.1 dále mluví „sut” v nivě, absence jarního aspektu a přítomnost aspoň některých druhů vysokobylinných niv (A4.2).

- 51) L2.2 Druhová kombinace doplnit:
 „*Carex pendula*– ostřice převislá
C.remota – ostřice oddálená
C.sylvatica – ostřice lesní”
- 52) Uměle založená jasenina (zejména mimo nivu, na svahu) se klasifikuje podle podrostu, tzn. může to být nejen L.2.2, ale i L4, L5.1 nebo L3.1, popř. X9B.
- 53) Olšiny vzniklé sukcesí z vlhkých luk (= je to olšina fyziognomicky a funkčně, ale bylinný podrost skoro vůbec neodpovídá) je třeba mapovat a) převážně jako L2.2, b) klidně jako mozaiky s příslušným lučním či mokřadním biotopem a c) jen výjimečně jako X12 (obvykle jen mladé a dosud nezapojené nálety olše).
- 54) Třírodové, vcelku stabilizované společenstvo *Alnus glutinosa*, *Sphagnum* sp. a *Polytrichum* sp. lze klasifikovat jako L2.2. (např. v Lužických horách). Podobné porosty s příměsí *Betula pubescens* lze zahrnout do L 10.1, pokud je alespoň v podúrovni přítomen smrk, pak do L9.2B; světliny do R2.3.
- 55) L2.4 doplnit:
 „Poznámka k mapování: Mapuje se i měkký luh s kulturní výsadbou dřevin (v daném případě hybridních topolů), pokud je zachován bylinný podrost a původní dřeviny v území přirozeně zmlazují, pak ale vždy se sníženou reprezentativností - C/D. Hybridní topoly jsou ovšem vysazovány zejména na stanovištích tvrdých luhů.”
 Obdobně u L2.2.
- 56) L2.4 Měkké luhy mohou být i u Berounky a v Dolním Povltaví (pokud to není spíš K2.1). Dobrou indikací L2.4 je *Carex riparia*.
- 57) L3.1 Poznámka k mapování doplnit:
 „Monokultury *Tilia cordata* bez odpovídajícího bylinného podrostu (jinými slovy, pokud se nejedná např. o as. *Stellario-Tilietum*) se mohou mapovat jako X9B.”
- 58) L3.1 Rozšíření doplnit:
 „V údolích řek (Jihlava, Sázava) se vyskytují i ve středních polohách Českomoravské vrchoviny”
- 59) L3.1 Variabilita doplnit do poslední věty za slovo „Blanice”:
 „a možná i na Českomoravské vrchovině”
- 60) L3.1 až L3.4 Při rozlišování jednotlivých typů nelze rozhodovat jen podle (ne) přítomnosti jediného druhu (*Hepatica nobilis*, *Carex pilosa*, apod.). Při „obohacení” jinak dobře reprezentativního porostu druhu typickými pro jiné typy není třeba reprezentativnost snižovat, ale ony druhy uvést do poznámky u segmentu, popř. do popisu biotopu v závěrečné zprávě. Základní diferenciace je v nerozhodných případech geografická, na druhém místě pak floristická a ekologická.
- 61) L4 Druhová kombinace doplnit:
 „Dm *Carpinus betulus*”
- 62) Porosty geograficky původních dřevin na antropogenních „suťových” substrátech (snosy kamenů, zídky, „hrobky”, rozvaliny, zříceniny, apod.) se klasifikují jako L4 (suťové lesy),

popřípadě K3 (vysoké mezofilní a xerofilní křoviny), pokud těmto biotopům odpovídá složení bylinného patra. Podle něho se také určí reprezentativnost.

- 63) Aby byla bučina bučinou a ne X9A, tak tam musí ve stromovém patře být alespoň 10% buku, jedle, javorů, lípy nebo dubu (aby to mělo reprezentativnost D). Faktory jako je přirozené zmlazení buku, bohatost podrostu, přítomnost vzácných taxonů, nadmořská výška a délka a intenzita obhospodařování (stáří–generace kultury) mohou těch 10% snížit. Samozřejmě při tom hrají roli regionální hlediska.
- 64) Tzv. nahé bučiny se klasifikují častěji jako L5.4 než L5.1 (dle okolních porostů a dle podloží), vždy však se sníženou reprezentativností.
- 65) L6.5 Druhová kombinace doplnit:
„*Convallaria majalis*”
- 66) L7.2 Druhová kombinace doplnit
„*Abies alba*”
- 67) L7.2 Rozšíření v poslední větě slovo „ojediněle” nahradit:
„roztroušeně”
- 68) L7.3 Poznámka k mapování doplnit:
„*Pokud ve stromovém chybějí duby (resp. buk) a jedná se o stejnověkové kulturní bory na minerálně chudých substrátech, lze takové porosty mapovat, jen pokud jsou zmíněné dřeviny přítomné alespoň v podrostu nebo v bezprostřední blízkosti. V takových případech se vždy určuje snížená reprezentativnost stupně C nebo D. Nesmíšené bory se mapují jako přírodní biotop jen na extrémních stanovištích (jako L8.1 nebo L8.2, podle substrátu).*”
- 69) L7.4 Rozšíření doplnit:
„*možná i Pardubicko (nutno pořizovat fytoecologické snímky)*”
- 70) L8.1 Druhová kombinace doplnit
„*Sorbus aucuparia subsp. aucuparia*”
- 71) L8.1 Variabilita doplnit:
„*V západních Čechách se na vlhkých návětrných stanovištích s mělkými půdami vyskytují porosty s druhy v bylinném patře Erica carnea, Polygaloides chamaebuxus a Lathyrus linifolius.*”
- 72) Tzv. inverzní smrčiny na pískovcích i jinde se podle stupně vlhkosti a podle přítomnosti bylinných druhů a mechorostů mapují jako L5.4 („jedliny”), L9.1 (as. *Dryopterido dilatatae* – *Piceetum* Sýkora) nebo L9.2.
- 73) L10 Poznámky k mapování doplnit:
„*Určování mechorostů nutno konzultovat s koordinátorem.*”
- 74) X5 DPoslední věta slova „druhově chudé louky postižené odvodněním s dominantním medýnkem vlnatým (*Holcus lanatus*)” změnit a doplnit: „*...druhově chudé travní porosty (odvodněné louky, úhory, apod.) s dominantními medýnkami (Holcus lanatus, H. mollis), psinečkem tenkým (Agrostis capillaris)...*”

75) X7 doplnit:

„Patří sem i ruderalizovaná lada, kde jsou louky běžným obhospodařováním neobnovitelné.”

Expanzi apofytů (*Phragmites australis*, *Phalaris arundinacea*, *Calamagrostis canescens*) lze mapovat jako mozaiku přírodního biotopu a X7.

76) X10

Paseky se nemusejí mapovat jako X10 nebo X11, pokud mají charakter přirozené etapy ve vývoji lesa: světliny, polominy, bodově zakreslované paseky, malé paseky se zcela přirozenou druhovou skladbou křovinného patra apod. Paseky s přirozeně nitrofilním porostem odpovídajícím lesnímu podrostu se mapují jako X10 (pro klasifikaci je důležitější přirozenost než nitrofilnost).

77) I některá stanoviště s náletem Dm *Populus tremula*, *Betula pendula*, *Salix caprea* a s bylinným patrem květnatých bučin (*Daphne mezereum*, *Dentaria* spp., *Galium odoratum*, *Mercurialis perennis*) se mapují vesměs jako X12.

C. TZV. KORUNOVÉ PROBLÉMY

Příklady klasifikačních problémů, jejichž řešení vesměs není jednoznačné. Řešení se může lišit podle znalosti místního a regionálního kontextu a historie, podle ročního období mapování popř. revize, apod.

- I) Mírně degradovaná louka
- II) T1.1 (mezofilní ovsíkové louky) vs. X5 (intenzivně obhospodařované louky), zejména v období po seči
- III) Přejechy biotopů T1.5 (vlhké pcháčové louky) a T1.6 (vlhká tužebníková lada)
- IV) T1.9 As. *Sanguisorbo-Festucetum commutatae* je poměrně obtížně odlišitelná od některých typů T2.3B nebo T1.5. Jedná se zejména o porosty na živinami chudých půdách ve středních polohách s Dm *Succisa pratensis*
- V) T3.3 vs. T3.5 v okrajových územích a v kaňonech
- VI) Jednotlivé typy dubohabřin, zejména na okrajích areálů
- VII) Přejechy bučin (as. *Festuco altissimae-Fagetum*) a suťových lesů
- VIII) Rozhraní květnatých a acidofilních bučin (druhově ochuzené a částečně degradované porosty)
- IX) Klasifikace borů (přírodní vs. kulturní). Tzv. borůvkové bory (převážně stejnověké, kulturní), lze někdy mapovat jako L8.1 s nízkou reprezentativností.
- X) Některé bory však mohou být degradované doubravy a jako takové (tedy příslušný biotop skupiny L7) by se měly mapovat. Přítomnost či nepřítomnost dubu přítom nemusí jako rozlišovací znak vždy fungovat.
- XI) Extrémně druhově chudé deriváty tzv. rašelinných olšin.

D. Potenciálně sporné typy přírodních stanovišť

(MR = dr. Milan Rivola, KB = editoři Katalogu biotopů)

1310 Pionýrská vegetace se slanorožcem (*Salicornia*) a dalšími jednoletými druhy bažinatých a písčitých zón

MR: Společenstva řádu *Thero-Salicornietalia* s druhy *Salicornia herbacea* a *Suaeda maritima*, zlomkovitě se snad dosud vyskytující v Dyjsko-svrateckém a Dolnomoravském úvalu.

KB: Tato jednotka se v ČR v minulosti skutečně vyskytovala, ale veškeré její výskyty zanikly v 70. letech 20. století. Viz Poznámka k mapování v Katalogu u biotopu M2.4.

1530* Slané stepi a bažiny panonské oblasti

MR: Porosty s druhy *Aster tripolium*, *Juncus gerardii* a *Plantago maritima*, které jsou význačnými druhy řádů *Bolboschoenetalia maritimi* a *Festuco-Puccinellietalia*, vyskytující se (na Soosu, v mostecké pánvi a) v Dolnomoravském a Dyjsko-svrateckém úvalu.

KB: Slané stepi se v ČR nikdy nevyskytovaly, nejbližší lokality se vyskytují ve východním Rakousku a na jižním Slovensku. Všechna moravská slaniska se vyskytovala na půdách solončakových, nikoliv slancových, a neměla tedy charakter slané stepi. Viz monografie halofytní vegetace bývalého Československa (Vicherek 1973). V evropském manuálu není u 1530 o *Bolboschoenus maritimus* ani zmínka, základní odkaz na Mucinu et al. ukazuje, že ř. *Puccinellia* je obsažen v 1340. Totéž platí pro *Scorzonero-Juncetalia gerardi*.

2340* Vnitrozemské váté písky panonské oblasti

MR: Mozaikovitě porosty s bohatou účastí lišejníků (*Cladonia* sp. div.) a druhy *Corynephorus canescens*, *Spergularia morisonii*, *Thymus serpyllum*, *Cerastium semidecandrum*, *Cynodon dactylon*, řazené do řádu *Corynephorretalia canescentis*, vyskytující se (ve středním Polabí, ve slezské nížině a v Dolnomoravském úvalu).

KB: Pojetí této jednotky je diskutováno (okrajový výskyt bez pravých panonských druhů u nás) a její nezařazení do katalogu vysvětleno v poznámce k mapování u biotopu T5. U nás tuto vegetaci řadíme k habitatu 2330.

3110 Oligotrofní vody písčitých plošin s velmi malým obsahem minerálních látek (*Littorelletalia uniflorae*)

MR: Stanoviště šídlatek (*Isoëtes lacustris*, *I. echinospora*) šumavských jezer a jiná stanoviště oligotrofních písčitých (někdy zrašelinělých) půd na březích rybníků (v Katalogu řazená do typu 3130).

KB: Z popisu této jednotky je zřejmé, že zahrnuje tzv. lobeliová jezírka atlantské oblasti, která se u nás nevyskytují ani nikdy nevyskytovala. Podobné typy naší vegetace patří do jednotky 3130, která je v katalogu zahrnuta.

6120* Trávníky suchých vápnitých písků

MR: Společenstva svazu *Koelerion glaucae* s druhy *Koeleria glauca*, *Helichrysum arenarium*, *Festuca psamophila*, *Carex praecox*, *Gypsophila fastigiata* aj., vyskytující se ve středním Polabí.

KB: Vysvětleno dostatečně podrobně v katalogu. Jméno jednotky nemusí znamenat totožnou vegetaci. Pojetí této jednotky je diskutováno a její nezařazení do katalogu vysvětleno v poznámce k mapování u biotopu T5. Tuto jednotku jsme během let 1999–2000 spolu s kolegou dr. Jiřím Sádlem studovali v terénu, důkladně jsme analyzovali větší soubor fytoecologických dat a dospěli jednoznačně k závěru, že se u nás nevyskytuje, ač se dlouho tradovala ve fytoecologické literatuře.

8120 Sutě vápenců a vápnatých břidlic montánního až alpinského stupně (*Thlaspietea rotundifolii*)

MR: Možnost výskytu v Krkonoších ?

KB: To je alpská jednotka, v ČR se nevyskytuje (viz monografie Die Pflanzengesellschaften Österreichs, Mucina et al. 1993). Ze 17 indikačních druhů uvedených v evropském interpretačním manuálu jednotek NATURA 2000 se v ČR nevyskytuje ani jeden, ze 3 svazů tam uvedených také ani jeden.

8130 Západomediterránní a termofilní sutě

MR: Možnost výskytu v Krkonoších (*Androsacetalia alpinae, Thlaspietalia rotundifolii*) ?

Sem řazené porosty svazu *Stipion calamagrostidis* se na území ČR vyskytují hojně.

KB: To je poněkud problematické tvrzení, které vychází z odlišné náplně vegetace řazené do sv. *Stipion calamagrostis*. Podrobný výčet v EU manuálu nenechává na pochybách, že se nejedná o hercynskou vegetaci. V tomto případě jde o jednotku západního Středomoří a Alp. Jde o úplně jiné fytoocenologické jednotky než ty, které jsou zastoupeny u nás. Pro podobné jednotky zastoupené v ČR je v Natura 2000 vymezena jednotka 8160, která je v katalogu biotopů zastoupena.

8320 Láвовá pole a přirozené prohlubně

MR: Jako podskupina jsou do tohoto typu řazeny fumaroly. Dají se sem řadit lokality na Borči?

KB: Nedají. Jednotka 8320 jsou přírodní stanoviště lávových polí vytvořených recentní vulkanickou aktivitou. Také “Hot gases and vapours” vypadají jinak. Na Borči nejsou fumaroly, ale **ventaroly**.

9160 Subatlantské a středoevropské doubravy a habrové doubravy svazu *Carpinion betuli*

MR: Jsou to snad jiné porosty než klimaxová vegetace vlhčích stanovišť planárního a kolinního stupně svazu *Carpinion* našeho území ?

KB: Ano jsou. Jednotka 9160 se vyskytuje zejména v severozápadním Německu a do ČR nezasahuje. Viz kterákoliv německá nebo česká fytoocenologická monografie o listnatých lesích. Všechny dubohabrové lesy v ČR jsou řazeny do jednotek 9170 a 91G0, a tak jsou také zahrnuty v katalogu.